

Genanvendelse af sandet fra stalden stod højt på ønskelisten, da stalden stod færdig, for der går meget sand til 550 køer, fortæller Erik Dolby.

25 år med sand i sengene, og 125 køer der er blevet til 550 køer

Erik Dolby har bygget ny kostald og sat fokus på genanvendelse af ressourcer

Af Lone Vestergaard, LDM

Midt på Jyllands næse med marker, der grænser op til Djurs Sommerland, ligger Fuglsøgaard. Denne dag, sidst i januar, hvor træerne i skoven, der omgiver gården, dæmper vinden fra Mols bjerge, og hvor solen kun finder enkelte sprækker i skyerne, er Mælkeproducenten på besøg på bedriften, der drives af Erik Dolby, der er bestyrelsesmedlem i LDM på 12. år.

Sand fra starten

Historien om familiens mælkeprodukti-

on begynder i Agerskov, hvor de har en mindre ejendom. Den sælger de i 1995 og flytter til Djursland. På Fuglsøgaard var der dengang 125 køer i dybstrøelse. Det laves der hurtigt om på, og senere samme år er der fyldt sand i de nye sengebåse til køerne, hvilket gør bedriften til en af de første i Danmark til at bruge sand. Der bliver udvidet til 225 køer et par år senere, men her med gummimåtter i båsene.

Sådan fortsætter det i en årrække, indtil for fem-seks år siden, hvor der

bygges en helt ny stald til 550 køer, med malkecenter og serviceafdeling. Det hele samlet under ét tag.

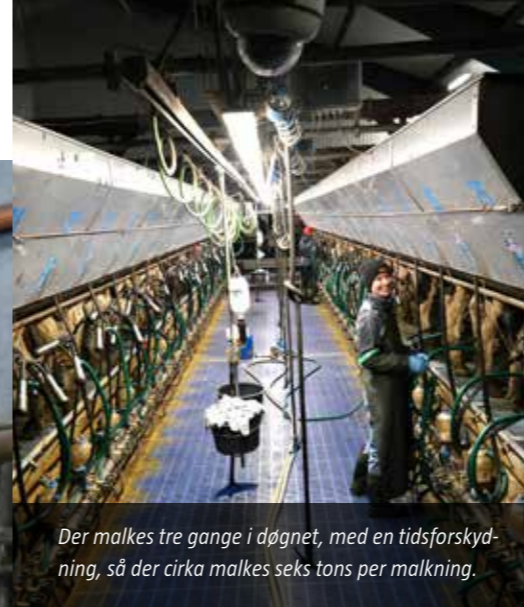
Erik Dolby har selv tegnet den nye stald sammen med sin kone Anne Marie, med sand i alle sengebåsene og udvendigt foderbord.

- Det er blevet, som vi gerne ville have det, men udendørs foderbord er noget skidt, når det er koldt, for så fryser stalden. Skulle vi lave det om, skulle foderbordet nok være inde i stalden, siger han eftertænksomt og fortsætter: - I dag ville vi nok også have sat robotter ind, og det er især på grund af arbejdslønnen. Det er dyrt at have medarbejdere. De arbejder 37 timer, så der skal være mange til at klare opgaverne.

Køerne kvitterer

Køerne kvitterer til gengæld for de 17-20 kg sand, der kommer i sengebåsene hvert døgn med et totalt fravær af benproblemer og rene køer i malkestalden, hvor de malkes tre gange i døgnet, med en tidsforskydning, så der cirka malkes seks tons per malkning. De malkes i en

Køerne kvitterer til gengæld for de 17-20 kg sand, der kommer i sengebåsene hvert døgn med et totalt fravær af benproblemer og rene køer i malkestalden, siger Erik Dolby.

Der malkes tre gange i døgnet, med en tidsforskydning, så der cirka malkes seks tons per malkning.

dobbelt 24 side-by-side malkestald med fast exit.

Køerne på Fuglsøgaard giver mælk nok til at placere sig som landets 3. højst ydende blandede besætning i RYK's årsberetning.

Den højtydende besætning er også interessant i avlsmæssig sammenhæng, så der er indgået en aftale med Viking om at bruge besætningens kvier som donorkvier til ET.

- Viking tager de to pct. bedste dyr, mens vi beholder resten. Det betyder, at NTM-indekset stiger hurtigere, end det ellers ville gøre, og nu er nogle af vores egne kvier så gode, at Viking gerne vil skylle dem, fortæller Erik Dolby.

Ressourcebevidsthed

Der bliver tænkt over tingene på bedriften, også med hensyn til udnyttelse af ressourcerne, så genanvendelse af sandet fra stalden stod højt på ønskelisten, da stalden stod færdig, for der går meget sand til 550 køer.

- Vi prøver at være ressourcebevidste og har investeret i en sandvasker, der vasker gyllen ud af sandet, så det kan genbruges, siger han.

Anlægget vasker 12 tons sand ud i døgnet med en effektivitet på 98-99 pct.

Ensilagen tages ud med blokskærer for at minimere varmedannelse og spild.

genindvinding af sandet. Det betyder, at der ikke er meget sand, der ender i gylletankene. De køber fem træk sand ind om året. Der arbejdes også på at afsætte gylle til et nærliggende biogasanlæg.

- Vi synes, det er en god idé, hvis det kan lade sig gøre, for på den måde kan vi jo mindske vores klimaaftryk, siger han.

Fakta - ikke følelser - om klimaet

- Overordnet synes jeg, det er en god idé at lave og bruge grønne regnskaber og klimaregnskaber. Jeg synes også, at man som bruger må kunne forudsætte, at rapporterne er ens og arbejder med forudsætningerne på den samme måde, for de bliver, og vil blive brugt, til at sammenligne de forskellige bedrifter, siger han og peger på dagens udgave af Jyllands Posten. Her kan man i erhvervssektionen læse, at AP-Pension mener, at bæredygtighedsrapporterne fra deres 13 landbrug skal gøre bedrifterne mere bæredygtige.

Der er også lavet en bæredygtighedsrapport på Fuglsøgaard, men den kunne godt være endnu bedre tilpasset danske forhold.

- Det ville være dejligt, hvis de var ens på mange parametre, for det koster hver gang, der skal laves en rapport til en samarbejdspartner. Uanset om det er til Arla, eller det er til banken, skal man kunne bruge den samme rapport, og så skal de baseres på fakta og faglighed, ikke på følelser, siger han.

For eksempel ligger bedriften i et område med meget høj biodiversitet, og både bedriftens og naboers skovarealer omkranser markerne, så det er ikke umiddelbart forståeligt for ham, at det giver ekstra points at sætte redekasser op. Erik synes, det er meget mere naturligt, at fuglene selv bygger reder i skoven, det andet virker kunstigt på en måde.

Belast hovedprodukterne

Foder er noget, der er i søgelyset i kli-

mamæssig sammenhæng, og på Fuglsøgaard fodrer man med biprodukter fra human fødevarerproduktion. For eksempel fodres der lige nu med affaldsgulerødder, der ikke kan sælges som førstesortering, men der bruges også sojaskrå som et vigtigt proteinfoder, og det generer mælkeproducenten, at klimabelastningen lægges på køerne og mælken:

- Sojaskrå er et affaldsprodukt fra produktionen af sojaolie til human brug, så jeg synes ikke, det er rimeligt. Det er et restprodukt, og det er olien, der skal belastes fuldt ud. Vist er det en del af sojadyrkning, men uden efterspørgsel på olie, ville sojaen ikke blive dyrket, og så ville vi finde andre proteinkilder, mener han.

- Ligeledes får fjernvarmevarmeværket fordel af det kulstof, der er samlet som halm på markerne, og det kan ikke ses i bedriftens klimaregnskab, måske endda tværtimod, hvis - eller når - humusopbygning i jord får indflydelse på CO2-regnskabet, siger han.

Hjælp til repræsentantskabet

Ensartethed og ens betingelser og muligheder for alle er også et ønske, Erik Dolby nærer i forhold til Arla Foods' andelshavere:

- Kredsrådet og repræsentantskabet burde have et uvildigt sekretariat til at råde sig og hjælpe med at belyse de forslag, der kommer fra direktionen og bestyrelsen. Det er jo juridisk og økonomisk kompliceret stof, man som folkevalgt kan have svært ved at sætte sig ind i, og jeg tror, det ville styrke både selskabet og demokratiet i selskabet, siger han. ✓

Om Erik Dolby

- 62 år
- Gift med Anne Marie
- 550 køer
- 450 kalve og kvier
- Ydelse: 13.964 kg EKM
- 315 ha + 100 ha majs fra en nabo.
- Markplan: 80 ha helsæd, 130 ha majs, 105 ha kløvergræs
- Medarbejdere: Seks i stalden og en til vedligehold af bygninger og maskiner
- Finansiell samarbejdspartner: AP-Pension.